

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет іноземної філології
Кафедра германських мов і зарубіжної літератури

Дипломна робота
магістра

з теми: **«НАЦІОНАЛЬНО МАРКОВАНІ КОНЦЕПТИ
БРИТАНСЬКОЇ МОВНОЇ КАРТИНИ СВІТУ
КІНЦЯ ХХ- ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ»**

Виконала: магістрантка 2 курсу,
групи Ang1- M20z
спеціальності 014 Середня освіта
(Мова і література (англійська) за
освітньо-професійною програмою
Середня освіта (Англійська мова і
зарубіжна література)
Годик Богдана Іванівна

Керівник: **Барбанюк О.О.**,
кандидат філологічних наук, доцент,
в.о. завідувача кафедри германських
мов і зарубіжної літератури

Рецензент: **Галайбіда О.В.**,
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри англійської мови.

Кам'янець-Подільський
2021 рік

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ	
КОНЦЕПТУАЛЬНОЇ ТА МОВНОЇ КАРТИНИ СВІТУ	6
1.1 Сучасні підходи до вивчення картини світу	6
1.2 Лінгвістичні дослідження мовної картини світу	15
1.3 Національно-маркований компонент мовної картини світ.....	19
РОЗДІЛ II. НАЦІОНАЛЬНО-МАРКОВАНІ	
КОНЦЕПТИ МОВНОЇ КАРТИНИ СВІТУ	23
2.1 Вербалізація цінностей в британському суспільстві кінця ХХ-початку ХХІ ст.....	23
2.2 Формування британської мовної картини впродовж ХХ ст.....	34
2.3 Новий підхід до позначення мовних британських концептів на початку ХХІ ст.....	42
2.4 «Острівний менталітет» та його вплив на мовленнєву картину британців.....	52
2.5 Національно-маркований концепт «Типови британець».....	62
ВИСНОВКИ	76
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	79
ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ	87

Вступ

Актуальність дослідження. На сучасному етапі розвитку лінгвістики надзвичайно вагомим є вивчення та аргументування значення «мовна картина світу», яке варто пов'язати з поняттям «менталітет». Кожен народ має свою культуру, менталітет, традиції, які неможливо зрозуміти чи сприйняти тільки за через мову, тому що вони сформовані у сталі фрази, мовні ознаки культури, поняття, які важко перекласти на іншу мову. Мова – це не тільки засіб людського спілкування, а й відтворення національної культури. З цієї точки зору винятковий інтерес устанавлюються мовні ознаки культури, вивчення яких допомагає зрозуміти національну культуру, звичаї та вірування англійського народу.

На сьогоднішній день проблема національного менталітету набуває все більшого значення. Розвиток державності потребує глибокого та об'єктивного вивчення особливостей англійського народу. Знання основних рис конкретної нації виконує прогностичну функцію, це дає змогу, зазирнути в майбутнє, пристосуватися до нього. Ментальність – це спосіб усвідомлення та відображення світу, характерний для певного національного колективу, який виявляється через настрої, а саме настрої певної особистості, утворені відповідно до традиції культури, соціальних структур, де проживають люди. Мова стає посередником між світом та предметами, які знає людина, та індивідом, який прагне взнати. Враховуючи це, у науковий обіг увійшло поняття «мовна картина світу», яке стало одним із концептуальних у теорії пізнання.

Під «мовною картиною світу» здебільшого розуміють фіксовану в мові і специфічну для певної мовної групи схему сприйняття дійсності. Зв'язок між психічними своєрідностями певного народу та мовними ознаками культури можна простежити у двох напрямках: переходячи від психічних особливостей, знайти конкретне відображення у мовних ознаках культури, і від протилежного – через аналіз мовних ознак культури помітити психічні риси, характерні для носія мови. Відомо, що інформація, яка часто

трапляється у повсякденному житті, пов'язана із щоденною практичною діяльністю, емоційно відчутна та, що дуже важливо, відповідає національному способу мислення, краще розуміється та засвоюється. Наприклад, англійці краще розуміють логічно прості міркування, французи люблять оригінальні ідеї, емоційно забарвлені повідомлення, китайці – образні вирази, німці – систематизовану інформацію, подану традиційно. Найефективніші повідомлення не нові, але вже зафіксовані в масовій свідомості концепції, тобто стереотипи.

Національно-марковані концепти вже неодноразово потрапляли у фокус наукових інтересів дослідників-лінгвістів, однак еволюція цих концептів у XXI столітті ще не була предметом розвідок, що і обумовлює **новизну** нашої роботи.

Об'єктом дослідження є мовна картина світу як специфічний конструкт, обумовлений історичними, географічними, соціокультурними, політичними чинниками тощо.

Предметом дослідження є вербалізовані ключові концепти британської мовної картини світу.

Метою даної розвідки є дослідження ключових національно-маркованих концептів британської мовної картини світу.

Реалізація мети передбачає вирішення таких **завдань**:

- охарактеризувати підхід щодо вивчення поняття «концепт»;
- описати лінгвістичні дослідження «мовної картини світу»;
- виділити винятковість британських національно-маркованих концептів;
- простежити зміну цінностей в британському суспільстві у XX столітті та проаналізувати новий підхід до позначення цих цінностей початку XXI століття.

У магістерській роботі використано методи лексико-семантичного, інтерпретаційного, текстового та описового аналізу, лінгвістичного коментаря, а також використано метод культурно-історичного опису.

Теоретична значущість визначається тим, що в дослідженні вперше проаналізовано та систематизовано словесні засоби відображення основних національних концептів британської мовної картини світу.

Практична цінність роботи полягає у можливості використання результатів досліджень у нормативних курсах лексикології, лексикографії, стилістики, історії англійської мови, курсах когнітивної лінгвістики, теорії мовних картин світу, британської культури, а також культурології та психології, теорії міжкультурної комунікації.

Матеріалом дослідження слугували мовні одиниці на позначення національно-культурної специфіки з таких лексико-графічних джерел: *Dictionary by Farlex. Idioms, Oxford Dictionary, Marriam-Webster Dictionary, Cambridge Dictionary, Філософський енциклопедичний словник, Словари и енциклопедии на Академикe*, а також текстів художньої літератури (*Jane Austen “Emma”, Jane Austen “Sense and Sensibility”, Agatha Christie “Black Coffee”, Julian Barnes “England”, Antony Miall “The Xenophobe's Guide to the English”, Henry Fielding “Tom Jones”, Canetti Elias “Party in the Blitz”, Monarchy and the Establishment in the UK, Platt Lucinda “What does it mean to be British? And who defines it?”, Michael Brooke “The British Hero”, Bryson Bill “Mother Toungue”, Victor Villasenor “A Macho!”, Robert David Siegel “Punch” Thompson E. P. “Customs in Common”, David Cannadine “Ornamentalism: How the British Saw Their Empire”*).

Структура роботи. Наукове дослідження складається з двох розділів, вступу, висновків, списку використаних джерел та списку джерел ілюстративного матеріалу.

ВИСНОВКИ

Наприкінці ХХ століття одним із основних напрямків досліджень у мовознавстві було вивчення мови та особливостей її функціонування у зв'язку з національною культурою та етнічною свідомістю. Хоча взаємозв'язок мови і свідомості, мови і мислення не можна назвати новими проблемами лінгвістики та суміжних наук, але інтерес до цих питань зріс у зв'язку з популярністю лінгвокультурології, зростанням ролі міжкультурної комунікації, зі змінами в ХХ століття в цивілізаційних процесах. Крім того, особливості відображення мови національної свідомості виявилися важливими у зв'язку із загальносвітовими тенденціями глобалізації та універсалізації, коли існує загроза втрати національної культури, національної мови, а також і сліду розчинення у світі.

Розпочавши дослідження, які поступово виникли як лінгвокультурологічні дослідження, лінгвісти вибрали концепцію мовної картини світу як основну для опису складного і багатовимірного механізму відображення мовою дійсності та свідомості. Поступово з'ясувалося, що мовна картина світу є багатошаровим утворенням і охоплює вербалізовані рамки, поняття, стереотипи, звичаї, ритуали та цінності. Самі поняття, фрейми належать до концептуальної картини світу чи концептосфери. Концептуальна картина світу лежить в основі мовної картини світу, вона є більш універсальним поняттям. Мовна картина світу створюється в процесі номінації, вона є ключовим компонентом національної культури. Основними елементами мовної картини світу є вербалізовані універсали та номінації, що позначають національно-специфічні поняття. Універсальні та національно марковані поняття можуть вербалізуватися як окремими словами, так і ідіоматичними одиницями.

Одним з основних компонентів картини світу є ціннісні поняття, що впливають на формування етноспецифічних особливостей окремих народів. Існує багато різних класифікацій цінностей різної повноти, але в цілому всі цінності поділяються на загальнолюдські та національні, позитивні та

негативні, матеріальні та духовні, кінцеві (діючі) та проміжні (інструментальні).

Цінності створюють не тільки систему, а й ієрархію. Позиції індивідуальних цінностей в ієрархії можуть змінюватися під впливом соціальних, політичних, економічних і культурних факторів. Ціннісні поняття належать до стійких утворень, тому не зникають з концептосфери раптово і назавжди, не замінюються чимось зовсім новим чи іншим. Повне витіснення ціннісних понять потребує тривалого періоду часу. Це відбувається зі зміною релігії, віри, завоюваннями чи радикальними соціально-політичними перетвореннями. Але, як свідчать етнографія, історія, археологія, антропологія, окремі елементи примітивних концептосфер переходять у свідомість майбутніх поколінь, зберігаються неявно і за певних обставин і під впливом різних факторів можуть з'являтися в нових сучасних картинах. На лінгвістичному рівні ціннісні поняття представлені словами, словосполученнями та ідіоматичними виразами.

Велика Британія пережила революцію, яка суттєво обмежила владу монархів, сприяла формуванню основ парламентаризму, але не мала кардинального впливу на формування системи цінностей британського суспільства. Від Славної революції в сучасній картині світу є лише один символ – Кромвель. В цілому Великобританія змогла уникнути радикальних, революційних змін, тому система цінностей розвивалася еволюційно: цінності виникали і трансформувалися поступово.

Вікторіанські цінності справили значний вплив на сучасну систему цінностей британської мовної картини світу. Їхнє місце в національній свідомості, їхнє коріння настільки сильне, а вікторіанський набір цінностей настільки системний, що жодної іншої системи цінностей не виникло, незважаючи на наполегливі зусилля, наприклад, політичних партій. Цінності, які існують у суспільстві, є основою для ідеологічних доктрин, політичних платформ, а також для різних маніпуляцій. Цінності певною

мірою визначають формування сучасного політичного дискурсу. Політики та іміджмейкери, спічрайтери та аналітики цілком усвідомлюють це, але їхні досягнення у створенні систем цінностей обмежуються лише частковими трансформаціями та сучасними інтерпретаціями вікторіанських цінностей. Отже, загалом можна сказати, що в ХХ столітті британці часто відчували ностальгію, постійно згадуючи вікторіанські часи, часи імперії чи період до Другої світової війни, цим пояснюється поява великої кількості лексем з префікси пост- і пере-.

У роботі досліджується вербалізація системи цінностей британської мовної картини світу та динаміка її розвитку. У центрі уваги – вербалізація духовних цінностей, які, однак, не можна повністю відокремити від уявлень про реальність оточуючих нас об'єктів та від людей, які створюють ці предмети та цінності.

В результаті аналізу публіцистичної та художньої літератури, словників були обрані основні ціннісні поняття. Сполучене Королівство є багатонаціональною країною, але в дослідженні не враховувалися цінності окремих національних груп, які складають британську націю, оскільки було цікаво дослідити цінності, які поділяє більшість у країні, і можуть допомагати відобразити найбільш загальні риси британського національного менталітету.

Дослідження словників, численних публікацій, монографій, які були видані наприкінці ХХ – ХХІ століттях і мають ретроспективний напрямок, свідчать про те, що домінуючими цінностями в британській мовній картині світу є цінності, відображені лексемами - свобода (свобода), індивідуалізм (індивідуалізм), клас (клас) і процвітання (процвітання).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Альмяшова Л. В., Монастырская Е. А. Современные лингвистические исследования: языковая актуализация картины мира. Кемерово : КемТИПП. 2016. 105 с.
2. Андрейчук Н. І. *Семіотика лінгвокультурного простору Англії кінця XV початку XVII століття* : монографія. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2017. 280 с.
3. Бацевич Ф. Основы коммуникативной лингвистики : підручник. К. : ВЦ «Академія». 2016. 344 с.
4. Бехта І. А. Дискурс наратора в англomовній художній прозі. К. : Грамота, 2015. 304 с.
5. Белова А. Д. Вербальне відображення концептосфери етносу: сучасний стан вивчення проблеми *Мовні і концептуальні картини світу*. К.:Київський ун-т ім. Тараса Шевченка, 2001. С. 15-22.
6. Белова А. Д. Мовні картини світу: принципи утворення та складові. *Проблеми семантики слова, речення та тексту*. К.:КНЛУ, 2001. Вип.7. С. 26-30.
7. Боас Ф. Границы сравнительного метода в антропологии. *Антология исследований культуры. Т.1. Интерпретации культуры*. СПб. : Университетская книга, 2011. С.509-519.
8. Борисов В. Аббревиация и акронимия. *Военные и научно-технические сокращения в иностранных языках*. М. : Воениздат, 1972. 320 с.
9. Вайсгербер Й. Л.. Родной язык и формирование духа. Изд. 3-е. М. : ЛИБРОКОМ. 2009. 232 с.
10. Витгенштейн Л. Логико-философський трактат. Москва: Канон+, 2011. 287 с.(росі)
11. Витгенштейн Л.. Философские исследования. Философские работы; Пер. с нем. М. С. Козловой. М.: Издательство "Гнозис", 1994. Ч. 1. С. 80-130.

12. Вишневська Г. Б. Співвідношення концепту і суміжних понять. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 10 : Проблеми граматики і лексикології української мови.* 2012. Вип. 9. С. 9–14. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_10_2012_9_5 (дата звернення: 5.11.2021)
13. Воротников Ю. Л. «Языковая картина мира»: трактовка понятия. *Знание. Понимание. Умение.* № 2. 2006. С. 88–90.
14. Гумбольдт В. О различии строения человеческих языков и его влиянии на духовное развитие человечества. *Избранные труды по языкознанию.* М.: ОАО "ИГ "Прогресс", 2001. С. 35-298.
15. Гумбольдт В. Фон. Язык и философия культуры. Москва: Прогресс, 1985. 372 с.
16. Драч І. Д., Миколинко А. З., Тишковець М. П. Мовна картина світу у процесі вивчення іноземної мови у медичних університетах. *Медична освіта.* 2019. №4. С. 79–83.
17. Єрошенко Т. М. Питання про дослідження індивідуально-авторської картини світу. *Вісник Житомирського державного університету. Випуск 52. Філологічні науки.* 2018. С. 218–220.
18. Зализняк А., Левонтина И. Б., Шмелев А. Д. Ключевые идеи русской языковой картины мира. М. : Языки славянской культуры. 2005. 540 с.
19. Каракевич Р. О. Особливості мовної картини світу. «*Наукові записки*» (Серія : «Філологічні науки (мовознавство)»). Випуск 127. Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2014. С. 123–127.
20. Карасик В. И. Языковой круг: личность, концепты, дискурс. Волгоград: Перемена, 2002. 477 с.
21. Крупа М. П. Лінгвістичний аналіз художнього тексту : [посібник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів]. Тернопіль : Підручники і посібники, 2010. 496 с.

22. Кузнецова Л. Ф. Картина мира и ее функции в научном познании. Минск, 1984. 245 с.
23. Кукушкина Е. И. Познание, язык, культура. М.:Наука, 1984. 267 с.
24. Кучера Т. М. Роль мови в становленні та розвитку нації. *Філософія. Мова. Культура*. К.: КДПШМ, 1994. С. 55-60.
25. Лапшина М. Н. Семантическая эволюция английского слова: изучения лексики в когнитивном аспекте. СПб: Из-во С-Петербур. ун-та, 2018. 159 с.
26. Лингвострановедческое описание лексики английского языка. М.: Из-во Моск. пед. института, 2012. 146 с.
27. Лисиченко Л. Мовна картина світу та її рівні. *Збірник Харківського історико-філософського товариства. Нова серія*. Том 6. Харків, 1998. С.129-144.
28. Лихачов Д. Концептосфера русского языка. Россия. СПб., 2004. 672 с.
29. Ляшенко І. С. Картина світу та її відображення у мові. *Наукові записки, випуск 3*, К.: Видавничий дім Демір, 1998. С. 245-248.
30. Маковский М. М. Английские социальные диалекты. М.: Наука, 1989. 345 с.
31. Маковский М. М. Сравнительный словарь мифологической символики в индоевропейских языках. *Образ мира и миры образов*. М.:Владос, 1996. 416 с.
32. Мамонтов А. С. Номинативные единицы-афоризмы (поговорки) в аспекте сопоставительного страноведения *Вестник МГУ. Серия 19. Лингвистика и межкультурная коммуникация*. 2012. N2. С. 88-97.
33. Маркарян Э. С. Понятие «культура» в системе современных социальных наук. М.: Наука, 2011. 273 с.
34. Маслова В. А. Введение в лингвокультурологию. М.: Наследие, 2010. 207 с.

35. Мельничук А. С. О всеобщем родстве языков мира. *Вопросы языкознания*. 2011. № 2. С. 27- 42.
36. Мечковская Н. Б. Язык и общество. *Общее языкознание*. Минск, 1983. С. 45-67.
37. Михайловский В. Н., Светов Ю. И. Научная картина мира: архитектоника, модели, информатизация. Санкт-Петербург: Петрополис, 1993. 155 с.
38. Місінкевич О. М. Концепт культури як одиниця ментальної інформації у мовній картині світу. 2014. № 1. С. 53–57. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mandriv_2014_1_11 (Дата звернення: 03.05.2021).
39. Мовна система як результат відображення процесів концептуалізації і категоризації навколишнього світу : [монографія] [за ред. А. В. Корольової]. К. : Гілея, 2018. 200 с.
40. Морозова О. І. Лінгвальні аспекти неправди як комунікативного утворення : *автореф. дис. ... д.філол. наук* : 10.02.04 германські мови О. І. Морозова. К., 2017. 32с.
41. Мороховский А. Н. Стилистика английского языка. К. : Вища шк., 1991. 272 с.
42. Новосадська О. Б. Співвідношення мовної та концептуальної картин світу. *Наукові записки [Національного університету "Острозька академія"]*. Серія "Філологічна". 2019. Вип. 33. С. 112-113.
43. Олійник Т. С. Семантичні та функціональні характеристики символічних назв та імен в сучасній англійській мові. *Автор. дис...кандидата філ. наук*. К.:Київський ун-т. ім. Тараса. Шевченка, 2013. 21 с.
44. Олшанский И. Г. Лингвокультурология в конце 20-го века. *Итоги, тенденции, перспективы Лингвистические исследования в конце двадцатого века*. М: Наука, 2000. - С. 26-56.

45. Пасик Л. А. Концепт як об'єкт дослідження когнітивної лінгвістики
Актуальні питання іноземної філології. Науковий журнал. 2015. №3.
С.124–128. URL:
http://esnuir.eenu.edu.ua/bitstream/123456789/9617/3/pasyk_apif.pdf
(Дата звернення: 12.10.2020)
46. Пиотровская Л. А. Языковая концептуализация мира и грамматическое описание языка: семантика неопределенности. Русистика: *Лингвистическая парадигма конца XX века.* СПб: РГПРУ им. А. И. Герцена, 1999. С. 103-109.
47. Полюжин М. М. Про теоретичні засади когнітивного підходу до дискурсивного аналізу. *Studia Germanica et Romanica.* Донецьк : ДонНУ, 2016. Т. 1, No 3. С. 32–42.
48. Потєбня А. Мысль и язык. *Слово и миф.* М.: Правда, 1989. С. 17–200.
49. Савченко О. В. Индивидуальность языковой картины мира переводчика. Белгород: БелГУ. С. 162–167.
50. Селіванова О. О. Основи теорії мовної комунікації : Підручник О. О. Селіванова. Черкаси : Ю. Чабаненко, 2015. 350 с.
51. Сімонюк В. П. *Мовна картина світу. Взаємодія мов.* Харків.: Основа, 2013. 169 с.
52. Скаб М. В. Методика концептуального аналізу : проблеми та вирішення. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Інформаційні технології в освіті.* 2014. No 4. С. 356–360.
53. Скидченко О. А. Мовні засоби вираження соціального статусу в сучасній англійській мові. *Дис...канд. філол. наук.* К.: Київський ун-т ім. Тараса Шевченка, 1997. 189 с.
54. Соколовская Ж. Картина мира в значениях слов – семантические фантазии или катехизис семантики. Симферополь.: Таврия, 1993. 231 с.

55. Сорокин Ю. А. Психологические аспекты изучения текста. М.: Наука, 2010. 165 с.
56. Сукаленко Н. И. Чувственная система познания как важнейший фактор формирования языковой картины мира. *Вісник Харківського університету*. № 430. Харків: Константа, 2010. С. 194-198.
57. Тер-Минасова С. Г. Язык и межкультурная коммуникация. М.: Слово / Slovo . 2000. 146 с.
58. Тимчук О. Ціннісна переорієнтація суспільства в дзеркалі сучасного публіцистичного стилю *Культура слова*. К. Наукова думка, 2011. С. 45-67.
59. Токарева И. И. Этнокультурные стереотипы коммуникативного поведения. *Автореферат дис... доктора филол. наук*. Минск: БГУ, 1999. 36 с.
60. Уорф Б. Л. Отношение норм поведения и мышления к языку. *Новое в лингвистике*. Выпуск 1. М.: Издательство иностранной литературы, 1960. С. 135-168.
61. Урысон Е. В. Проблемы исследования языковой картины мира: *Аналогия в семантике*. М. : Языки славянской культуры. 2003. 223 с.
62. Уфимцева Н. В., Балясникова О. В. Языковая картина мира и ассоциативная лексикография. *Вестник Волгоградского государственного университета. Серия 2, Языкознание*. 2019. Т. 18, № 1. С. 6–22. URL: <https://doi.org/10.15688/jvolsu2.2019.1.1> (Дата звернення: 26.01.2021)
63. Філософський енциклопедичний словник : довід. вид. За ред. В. І. Шинкарука, Є. К. Бистрицького, М. О. Булатова, А. Т. Ішмуратова. К. : Абрис, 2002. 742 с.
64. Фоменко О. С. Лінгвістичний аналіз сучасного політичного дискурсу США (90-ті роки ХХ сторіччя): *Дис...канд. філол. наук*. К.: Київський ун-т ім. Тараса Шевченка, 2010. 174 с.

65. Хайдеггер М. Дорогою до мови. [пер. з нім. В. Кам'янець]. Львів : Літопис, 2007. 232 с.
66. Хроленко А. Т. Основы лингвокультурологии. М. : Флинта, 2004.
URL: <https://litresp.ru/chitat/ru/%D0%A5/hrolenko-aleksandr-timofeevich/osnovi-lingvokuljturologii> (Дата звернення: 05.05.2021)
67. Шигарева М. О. Типи мовних картин світу як способи світобачення. *Наукові Записки Харківського державного педагогічного університету ім. Г. Сковороди*. Вип. 3(14). Харків, 1998. С. 7-14.
68. Юнг К.-Г. Об архетипах коллективного бессознательного. Вопросы философии. 1988. No 1. С. 131–138.
69. Якобсон Р. Лінгвістика і поетика. *Слово. Знак. Дискурс. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст.* За ред. М.Зубрицької. Львів: Літопис, 1996. С. 359–376.
70. Ясперс Карл. Разум и экзистенция. Германия: М: Канон+РООИ "Реабилитация". 2013. 336 с.
- Яшенкова О. В. Оцінні номінації в англійському діалогічному мовленні. *Автореф. дис..... канд.філол. наук: 10.02.04* К. КНУ, 2010. 23 с.
71. Aitken Jonathan. Margaret Thatcher: Power and Personality.GB.2013. 230 p.
72. Akunin Boris. Erast Fandorin. The Adventures of Erast Fandorin. Zaharov, 2010, 4356 p.
73. Arbuthnot J. The history Of John Bull. Oxford: Oxford University Press, 2002. 483 p.
74. Ashley Mike. The Mammoth Book of British Kings and Queens. GB: Running Press.1999. 832 p.
75. Ayto J. The Twentieth Century Words Dictionary, Preface. N.Y.: Oxford University Press. 2010. P. 3-10.
76. Baker Carrie N. The Emergence of Organized Feminist Resistance to Sexual Harassment in the United States in 1970s. *Study of Women and*

- Gender: Faculty Publications, Smith College, Northampton, MA. 2007. 36 p.*
77. Blunt Alison, McEwan Cheryl. *Postcolonial Geographies*. NY/London. 2002. 196p.
78. Bryson Bill. *Mother Tongue*. GB: Penguin.2009. 224 p.
79. Calder Angus. *The People's War: Britain 1939-1945*. London: Pimlico. 1992. 370 p.
80. Cannadine David. *How the British Saw Their Empire*. Oxford University Press; 1st edition .2002. 288 p.
81. Disraeli Benjamin. *Sybil, or The Two Nations is an 1845 novel*. 2018. 285 p.
82. Fedoriuk L. V.a *The Methodology of the Concept Structure Analysis : Cognitive and Linguoculturological Aspects. Лінгвістичні студії / Linguistic Studies : зб. наук. праць / Донецький національний університет ім. Василя Стуса; гол. ред. А.П. Загнітко. Вінниця : ДонНУ ім. Василя Стуса, 2016. Вип. 32. С. 70–76*
83. Lavery Scott. *British Capitalism after the Crisis: towards a politics of transformation? SPERI. University of Sheffield. 28 January, 2019.: URL: <http://speri.dept.shef.ac.uk/2019/01/28/british-capitalism-after-the-crisis-towards-a-politics-of-transofrmation/> (Дата звернення: 16.04.2021)*
84. *PASTORAL CONSTITUTION ON THE CHURCH IN THE MODERN WORLD. 1965: URL: https://www.vatican.va/archive/hist_councils/ii_vatican_council/documents/vat-ii_cons_19651207_gaudium-et-spes_en.html*
85. Paxman J. *The English: A Portrait of a People*. USA: ABRAMS. 2001. 309 p.
86. Ramsden John. *Don't Mention The War: The British and the Germans since 1890*. London: Abacus.2007. P.480
87. Thompson E. P. *Customs in Common. Studies in Traditional Popular Culture*. USA: New Press. 1992: URL:

<https://books.google.com.ua/books?id=IX4CgAAQBAJ&pg=PT528&lpg=PT528&dq=The+wifesale+took+place+in+a+society+in+which+the+law>
(Дата звернення: 09.09.2020)

88. Wierzbicka A. Semantics : Primes and Universals. Oxford; New York : Oxford University Press, 1996. 220 p.

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ:

89. Словари и энциклопедии на Академике. URL:

https://dic.academic.ru/dic.nsf/eng_rus_apresyan/24040/davy (Дата звернення: 25.01.2021)

90. Austen Jane. Sense and Sensibility. Chapter 6. P.3

<https://www.shmoop.com/sense-and-sensibility/chapter-6-full-text-3.html>
(Дата звернення: 22.03.2021)

91. Austen Jane. Emma. 2008. 18 Chapters. URL:

<https://www.publicbookshelf.com/romance/emma1/> (Дата звернення: 26.03.2021)

92. Barnes Julian. England.P.27.URL:

https://onlinereadfreenovel.com/julian-barnes/page,11,42254-england_england.html (Дата звернення:26.06.2021)

93. BBC. Bitesize. Characterisation and narrative voice. Copyright © 2012

BBC. URL: <https://www.bbc.co.uk/bitesize/guides/zsd6p39/revision/6>
(Дата звернення: 24.05.2021)

94. Britannica. Amy Tikkanen Thomas Coventry, 1st Baron Coventry. URL:

<https://www.britannica.com/biography/Thomas-Coventry-1st-Baron-Coventry> (Дата звернення:17.06.2021)

95. Cambridge Dictionary URL: <https://dictionary.cambridge.org> (Дата

звернення: 25.12.2020)

96. Canetti Elias. Party in the Blitz.GB: New Directions. 2005. P.249

97. Cannadine David .Ornamentalism: How the British Saw Their Empire.

USA: Oxford University Press. 2001. 41 p.

98. Christie Agatha. Black Coffee. Chapter 20. URL: <http://onlinelibr.blogspot.com/2014/11/black-coffee-agatha-christie-chapter-20.html> (Дата звернення: 30.05.2021)
99. Dictionary by Farlex. Idioms. URL.: <https://idioms.thefreedictionary.com> (Дата звернення: 20.12.2020)
100. Henry Fielding. Tom Jones. GB: Wordsworth Editions. 1992. P. 734
101. Lynn Vera There'll Always Be an England: URL: <https://www.youtube.com/watch?v=EGrES89AKz4> (Дата звернення: 22.04.2021)
102. Marriam-Webster Dictionary Електро: URL: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/> (Дата звернення: 15.11.2020)
103. Miall Antony. The Xenophobe's Guide to the English. 2018. URL.: <https://books.google.com.ua/books?id=vKUmBAAAQBAJ&pg=PT46&pg=PT46&dq=Cricket+> (Дата звернення: 03.06.2021)
104. Michael Brooke. The British Hero. URL: <http://www.screenonline.org.uk/tours/heroes/tour2.html> (Дата звернення: 30.03.2021)
105. Monarchy and the Establishment in the UK. P. 5-12.URL: https://www.editions-ellipses.fr/index.php?controller=attachment&id_attachment=34815 (Дата звернення: 12.02.2021)
106. Oxford Dictionary: URL: <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/> (Дата звернення: 27.10.2020)
107. Platt Lucinda .What does it mean to be British? And who defines it?*Blog LSE.* London. March11th, 2019. URL: <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1111/j.1467-954X.2009.01867>. (Дата звернення: 23.05.2021)
108. Siegel Robert David. Punch.GB.1981.

109. Villasenor Victor. *A Macho!.A Novel*. Germany. 2012. 109 p.
110. What is Thatcherism? BBC. Pilitics. URL:
<https://www.bbc.com/news/uk-politics-22079683> (Дата звернення:
26.02.2021)
111. Wikipedia. Preview Family Record :Herbert, 19th Baron. Burke's
Peerage. Retrieved 17 January 2011. URL:
[https://en.wikipedia.org/wiki/David_Seyfried-
Herbert,_19th_Baron_Herbert](https://en.wikipedia.org/wiki/David_Seyfried-Herbert,_19th_Baron_Herbert) (Дата звернення:23.06.2021)